

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Шкварук Діна Григорівна, 1989 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2020 році Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету за спеціальністю «Економіка», виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка та управління підприємством».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.124, утворена наказом Західноукраїнського національного університету, Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль від 17 червня 2026 року № 402 у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради -

Зварич Ірини Ярославівни, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету.

Рецензентів -

Надвиничного Сергія Анатолійовича, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.

Кривокульської Наталії Михайлівни, доктора економічних наук, доцента, доцента кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.

Офіційних опонентів -

Шпикуляка Олександра Григоровича, доктора економічних наук, професора, ученого секретаря Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» Національної академії аграрних наук України.

Христенко Ольги Андріївни, кандидата економічних наук, доцента, завідувача кафедри економіки підприємств Миколаївського національного аграрного університету.

на засіданні 7 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Шкварук Діні Григорівні на підставі публічного захисту дисертації «Розвиток економіко-екологічного потенціалу АПК регіону» за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини, спеціалізація С1.01 Економіка.

Дисертацію виконано у Західноукраїнському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник Погріщук Борис Васильович, доктор економічних наук, професор, директор Вінницького навчально-наукового інституту економіки Західноукраїнського національного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами). Робота містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, спрямованих на розв'язання конкретного наукового завдання, що має істотне значення для галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні

відносини за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини, спеціалізація С1.01 Економіка. Дисертацію виконано державною мовою, оформлено відповідно до вимог МОН, обсяг основного тексту відповідає освітньо-науковій програмі закладу та специфіці спеціальності.

Наукова новизна одержаних результатів.

вперше:

- розроблено квадрантну модель оцінки рівня економіко-екологічного потенціалу АПК регіону на основі застосування теорії нечіткої логіки, яка дає змогу отримувати більш об'єктивну і комплексну характеристику його функціонування. Запропонована модель дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони розвитку досліджуваної галузі, формувати достовірну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень і визначення стратегічних орієнтирів ефективного використання та розвитку потенціалу в умовах економічної та політичної нестабільності;

удосконалено:

- концептуальну модель стратегічних пріоритетів розвитку економіко-екологічного потенціалу АПК Вінницької області, яка відображає логічну послідовність дій від оцінки поточного стану потенціалу до формування його стратегічних орієнтирів (модернізацію агровиробництва, раціональне використання природно-ресурсної бази, формування «зеленої» інфраструктури, розвиток брендингу екологічно чистої продукції, створення агроекологічних кластерів і цифровізацію екологічного моніторингу та управління). На відміну від існуючих підходів, запропонована модель забезпечує комплексне узгодження економічних та екологічних інтересів, що сприяє ефективному використанню ресурсів і підвищенню конкурентоспроможності регіону;

- систему показників оцінювання стану економіко-екологічного потенціалу АПК регіону, яка, на відміну від існуючих підходів, поєднує кількісні та якісні показники, а також враховує специфічні особливості функціонування досліджуваної галузі. Це забезпечує можливість більш повного виявлення дисбалансів у розвитку окремих складових економіко-екологічного потенціалу та формування практичних рекомендацій щодо їх усунення й подальшої активізації розвитку АПК регіону;

- підходи до визначення векторів розвитку економіко-екологічного потенціалу АПК регіону на основі узагальнення міжнародного досвіду екологізації аграрного виробництва та його адаптації до умов функціонування АПК України. Запропонований підхід передбачає використання триплексної моделі взаємодії «економіка – екологія – соціум», що забезпечує узгодження економічних та екологічних інтересів розвитку, активізацію впровадження інноваційних технологій та підвищення ефективності використання економіко-екологічного потенціалу АПК регіону.

набуло подальшого розвитку:

- трактування поняття «економіко-екологічний потенціал», яке, на відміну від існуючих підходів, розглянуто як оптимальне поєднання і використання наявних можливостей, здатностей та ресурсів за певних сприятливих умов для забезпечення стійкого економічного розвитку та підтримки екологічної безпеки;

- обґрунтування структури економіко-екологічного потенціалу, особливістю якої, на відміну від існуючих, є виокремлення не лише основних складових елементів, але й врахування впливу інституційного та інформаційного забезпечення, що забезпечує комплексне відображення взаємозв'язків економічних, екологічних і соціальних чинників;

- науково-методичні підходи до дослідження конкурентоспроможності АПК, у межах яких використання кореляційно-регресійного аналізу дозволило ідентифікувати основні фактори впливу на обсяги експорту продукції та обґрунтувати економіко-математичну модель їх прогнозування. Це дозволило поєднати аналіз виробничих, екологічних та макроекономічних показників із практичним прогнозуванням, що підвищує прикладне значення результатів для регіональної аграрної політики.

Здобувач має 26 наукових публікацій за темою дисертаційної роботи, з них: 1 стаття у міжнародному науковому виданні, 12 статей у наукових фахових виданнях України, 3 з яких одноосібні, 13 наукових публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації. Усі публікації відповідають вимогам пунктів 8 і 9 Порядку та відображають основні наукові результати дисертації:

1. Shkvaruk D., Donchak L., Sysoieva I., Pushkar M., Pukas A., Melnyk A., Nazarova I. A Methodical Approach to Assessing the Level of Economic and Ecological Potential of the Agricultural Sector of the Region Based on Fuzzy Logic. Library Progress International. 2024. Vol.44. No.3. P.12733-12747. URL: <https://bpasjournals.com/library-science/index.php/journal/article/view/2632/1732>

2. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Визначення сутності та структурних елементів економічного потенціалу регіону. Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки. 2022. №1. С. 233-237. URL: <https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1240/1264> DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-39>

3. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Рівневі підходи до трактування поняття економічний потенціал. Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки. 2023. №1. С. 99-103. URL: <https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/699/714>. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-14>

4. Шкварук Д.Г. Показники оцінювання економіко-екологічного потенціалу АПК регіону. Економіка та суспільство. 2023. №53. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2627> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-20>

5. Шкварук Д.Г. Закордонний досвід розвитку еколого-економічного потенціалу АПК (на прикладі США). Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки. 2023. №3. С. 110-113. URL: <https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/566/579> DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-15>

6. Погрішук Б.В., Шкварук Д.Г. Основні природно-економічні чинники розвитку економіко-екологічного потенціалу регіону. Інфраструктура ринку. № 74. 2023. С. 63-68. URL: <http://www.market-infr.od.ua/journals/2023.pdf> DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure74-12>

7. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Зелені фінанси: теоретичний аспект та особливості функціонування в Україні. Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки. 2024. №1. С. 123-127. URL: <https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/23/21>. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-21>

8. Шкварук Д.Г. Аналіз природних ресурсів як чинника розвитку економіко-екологічного потенціалу регіону. Вісник соціально-економічних досліджень. 2024. №1. С. 47-56. URL: <http://vsesd.oneu.edu.ua/collections/2024/88-89/pdf/47-56.pdf> DOI: [https://doi.org/10.33987/vsesd.1-2\(88-89\).2024.47-56](https://doi.org/10.33987/vsesd.1-2(88-89).2024.47-56)

9. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського господарства Вінницької області. Економіка АПК. 2024. № 2. Том 31. С. 23-31. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/31_2_2024-23-31.pdf DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202402010>

10. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Проблеми та перспективи впровадження екологічних інновацій у бізнесі. MODELING THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SYSTEMS». 2024. №1. С. 33-40. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-11-4>.

11. Шкварук Д.Г., Захарчук О.Ю. Напрями активізації економіко-екологічного потенціалу агропромислового комплексу регіону. Економіка та суспільство. 2025. № 72. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5764/5706>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-101>

12. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Вплив екологічного маркування на споживчі переваги та якість продукції. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. 2025. №1(338). С. 285-289. URL: <https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1503/1535>. DOI:

13. Погрішук Б.В., Шкварук Д.Г., Мельник Ю.О. Удосконалення економіко-екологічного потенціалу АПК на регіональному рівні: виклики та перспективи. Агросвіт. 2026. № 5. С. 116-121. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/9292/9445>. DOI: 10.32702/2306-6792.2026.5.116
14. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Економічний потенціал підприємства: сутність та основні його складові. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 25 лютого 2022 р). Вінниця, ВНТУ. 2022. С.645-647.
15. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Фінансове забезпечення органічного виробництва в аграрному секторі економіки. Органічне виробництво і продовольча безпека: збірник праць учасників X Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Поліського національного університету. (м. Житомир, 21-22 квітня 2022 р.). Житомир, 2022. С. 251-254.
16. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Сталий розвиток регіону в контексті використання його економічного потенціалу. Авіація, промисловість, суспільство: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Кременчук, 12 травня 2022 р.). Кременчук, 2022. С. 811-814.
17. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Потенціал регіону як основа його розвитку. Економіко-правові дискусії: матеріали III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Студентів, аспірантів та науковців, (м. Кропивницький, 30 березня 2022 р.). Кропивницький, 2022. С. 19-21.
18. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Сутність та розвиток біоекономіки в Україні. Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти: збірник тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 23 березня 2023 р.). Луцьк, 2023. С. 199-202.
19. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Формування сучасної системи управління підприємствами АПК на екологічній основі. Концептуальні засади формування ефективних механізмів менеджменту та логістики в агропродовольчій сфері: матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Умань, 23 березня 2023 р.). Умань, 2023. С. 111-114.
20. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Правові особливості екологізації аграрного сектору економіки. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: матеріали IV Всеукр. наук. конф. (м. Хмельницький, 17 квітня 2023 р.). Хмельницький, 2023. С. 245-248.
21. Шкварук Д.Г. Інноваційні фінансові інструменти для стимулювання зелених технологій та екологічно відповідальних практик. Сталий розвиток ЄС – кращі практики для України: матеріали Інтернет-конф. (м. Львів, 22 лютого 2024 р.). Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2024. С. 201-206.
22. Шкварук Д.Г. Особливості застосування зелених фінансів в Україні. Сучасні пріоритети розвитку науки та суспільства: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11-12 квітня: у 2-х т.Т.1.Ч.1. 2024 р.). Вінниця. 2024. С.180-182.
23. Шкварук Д.Г. Стимулювання розвитку зелених технологій для сприяння сталого економічного зростання регіону. Актуальні питання розвитку економіки: світові та національні аспекти: матер. II Міжн. наук.-практ. конф. (м.Умань, 21 травня 2024 р.). Умань, 2024. С. 39-32.
24. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Природні ресурси в системі стратегій сталого регіонального розвитку. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи Дмитра Мусійовича Фесенка. (м. Полтава, 25 березня 2025 р.) Полтава, 2025. С. 986-988.
25. Шкварук Д.Г., Дончак Л.Г. Пріоритети розвитку економіко-екологічного потенціалу АПК регіону в умовах сталого розвитку. Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти: збір. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дрогобич, 27 березня 2025 р.). Дрогобич: ДВНЗ «ДонНТУ», 2025. С. 156-159.
26. Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г. Правова підтримка екологічної сертифікації та маркування сільськогосподарської продукції як чинник розвитку економіко-екологічного потенціалу АПК. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: матер.VI Всеукр. наук. конф. (м. Хмельницький 17 квітня 2025 р.). Хмельницький, 2025. С.62-66.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради: **Зварич Ірина Ярославівна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету.

Рецензент: **Надвиничний Сергій Анатолійович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.

Зауваження:

1. Автором проаналізовано ресурсні передумови розвитку АПК регіону, зокрема земельний потенціал, родючість ґрунтів, рівень сільськогосподарського освоєння території. Перспективним напрямом подальших наукових розвідок може бути поглиблення питання довгострокових стимулів землекористувачів до збереження ґрунтового потенціалу, особливо в умовах значної частки орендованих земель у структурі землекористування.

4. У дисертації розглянуто АПК як важливу складову регіональної економіки. З огляду на це, доцільним напрямом подальшого наукового пошуку може бути поглиблення оцінки зв'язку між рівнем розвитку АПК та продовольчою самодостатністю регіону, особливо в умовах нестабільного зовнішнього середовища та зростання ролі регіональних продовольчих систем.

Рецензент: **Кривокульська Наталія Михайлівна**, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.

Зауваження:

1. Підрозділ 2.3 відзначається логічною послідовністю викладення матеріалу та використанням економіко-статистичних методів для обґрунтування отриманих результатів. Зокрема, побудована лінійна багатофакторна регресійна модель дозволяє виявити ключові фактори впливу на обсяг експорту продукції АПК Вінницької області та оцінити тісноту взаємозв'язку. Водночас, прогнозні оцінки, здійснені на основі методу лінійного тренду та екстраполяції середніх темпів зростання, за умови врахування можливого впливу зовнішніх чинників, зокрема макроекономічної нестабільності, воєнних ризиків та змін державної політики, дали б змогу підвищити рівень наукової обґрунтованості, достовірності та практичної значущості отриманих результатів.

Опонент: **Шпикуляк Олександр Григорович**, доктор економічних наук, професор, учений секретар Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» Національної академії аграрних наук України.

Зауваження:

1. У роботі значну увагу приділено аналізу конкурентоспроможності АПК Вінницької області, експортно-імпортної діяльності та розвитку органічного сектору, але не до кінця зрозуміло яким чином ідентифіковано експорт-імпорт продукції вінницького регіону (п. 2.3), адже ринок не обмежується кордонами області. З огляду на посилення екологічних вимог до аграрної продукції на міжнародних ринках, перспективним напрямом подальших досліджень може бути поглиблення оцінки впливу екологічної сертифікації, маркування, органічного виробництва та «зелених» фінансових інструментів на формування експортного потенціалу регіонального АПК.

2. Позитивно оцінюючи запропоновані автором стратегічні пріоритети розвитку економіко-екологічного потенціалу АПК регіону (п. 3.2), варто зазначити, що їх практична цінність могла б бути додатково посилена шляхом деталізації механізмів реалізації запропонованих заходів, зокрема через визначення системи кількісних показників оцінювання результативності та врахування можливих ризиків їх впровадження у середньо- і довгостроковій перспективі.

Опонент: **Христенко Ольга Андріївна**, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємств Миколаївський національний аграрний університет.

Зауваження:

1. У підрозділі 3.3 автором узагальнено вітчизняний і зарубіжний досвід розвитку економіко-екологічного потенціалу АПК. Подальше поглиблення цього напрямку може бути пов'язане з виокремленням тих елементів зарубіжних практик, які мають найвищу адаптаційну придатність для регіонів України. Особливого значення при цьому набуває врахування інституційних умов, фінансових можливостей агровиробників, рівня розвитку інфраструктури та специфіки регіонального аграрного виробництва.

2. Окремий науковий інтерес становить подальше дослідження можливостей впровадження елементів циркулярної економіки в АПК регіону, зокрема використання аграрних відходів, побічної продукції, біоенергетичних ресурсів і ресурсозберігаючих технологій. Такий напрям органічно доповнює проблематику економіко-екологічного потенціалу та відповідає сучасним підходам до екологізації аграрного виробництва.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає,

«Утримались» немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.124 присуджує Шкварук Діні Григорівні ступінь доктора філософії з галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини, спеціалізація С1.01 Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Ірина ЗВАРИЧ